

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 633/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Dudítša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 3 C 20/2015-310 zo 16. februára 2017, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 262/2017-349 zo 16. mája 2018 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 231/2018 z 31. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. augusta 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania v postavení žalobcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 20/2015 proti žalovanému obci [REDAKOVANÉ] o určenie vlastníckeho práva k betónovej ceste s asfaltovým povrchom v časti umiestnenej na pozemkoch vytvorených geometrickým plánom [REDAKOVANÉ] overeným bývalou Správou katastra [REDAKOVANÉ] 29. apríla 2011 pod [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] alebo o prikázanie veci do vlastníctva za náhradu. Žaloba bola podaná z dôvodu,

že táto cesta tvorí podľa sťažovateľa súčasť jeho pozemkov, eventuálne si uplatňoval nárok na prikázanie tejto cesty ako miestnej komunikácie do svojho vlastníctva za náhradu, keďže cesta na nachádza na jeho pozemkoch.

3. Podľa sťažovateľa predmetná betónová cesta s asfaltovým povrchom nemôže vzhľadom na jej stavebnotechnický charakter a spôsob zhotovenia (položením betónových panelov a ich prekrytím tenkou vrstvou asfaltu na povrchu) a tiež vzhľadom na jej aktuálny celkom dezolátny stav predstavovať samostatnú vec spôsobilú byť samostatným predmetom právneho vzťahu (vlastníckeho práva) a fakticky ide len o súčasť pozemkov, na ktorých je táto cesta umiestnená.

4. Naliehavý právny záujem na takto uplatnenom určovacom nároku sťažovateľ dôvodil tým, že obec [REDAKOVANÉ], proti ktorej nárok uplatnil, dlhodobo spochybňuje vlastníctvo sťažovateľa k ceste a cestu považuje za samostatnú stavbu, a teda nehnuteľnú vec. Obec [REDAKOVANÉ] sťažovateľa vyzýva k umožneniu jej užívania bez obmedzenia pre všetky osoby pohybujúce sa v danom priestore, čo sťažovateľ považuje za neoprávnený a hrubý zásah do svojho vlastníckeho práva.

5. Dňa 16. februára 2017 okresný súd vydal rozsudok č. k. 3 C 20/2015-310, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ktorou sa domáhal určenia svojho vlastníctva či spoluvlastníctva k ceste v tej časti, v ktorej sa táto nachádza na pozemkoch v jeho vlastníctve či spoluvlastníctve ako súčasť týchto pozemkov, pretože ak cestu nepovažoval za stavbu, ale len za súčasť pozemku, na ktorom sa nachádza, a tvrdil, že z toho dôvodu nemohla byť ani samostatným predmetom kúpnej zmluvy uzavretej medzi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v úpadku a obcou [REDAKOVANÉ] z 24. októbra 2002, tak potom nemôže byť ako súčasť pozemku, ku ktorému nie sú vlastnícke vzťahy sporné, ani samostatným predmetom určovacej žaloby, pretože vlastnícke právo môže byť sporné len vo vzťahu k veci a predmetom právnej ochrany môže byť len vec sama.

6. Vo vzťahu k eventuálnemu nároku na prikázanie cesty ako stavby do vlastníctva sťažovateľa okresný súd uviedol, že z dôkazov, ktoré boli vo veci vykonané, ako aj z dôkazov vykonaných v súdnom spore o neplatnosť kúpnej zmluvy (sp. zn. 5 C 64/2008) vyplýva, že cesta nachádzajúca sa čiastočne na pozemkoch sťažovateľa je stavbou, a nie súčasťou pozemku, na ktorom sa nachádza. Poukázal na judikatúru slovenských súdov, ktorá nepovažuje cesty, a teda ani účelové komunikácie, za súčasť pozemku, ale za stavby ako výsledok určitej stavebnej činnosti, a konštatoval, že aj z ohliadky na mieste samom vyplynulo, že stavebné prevedenie cesty je také, že je možné jednoznačne vymedziť, kde končí pozemok a kde začína stavba cesty, a zároveň nie je možné stavebné prevedenie tejto cesty odstrániť bez jej zničenia či zásadného zhoršenia jej zjazdnosti či schodnosti, a preto aj z tohto dôvodu treba považovať cestu za stavbu, a teda za samostatnú nehnuteľnú vec.

7. Vo vzťahu k možnosti prikázania cesty do vlastníctva a spoluvlastníctva sťažovateľa za primeranú náhradu okresný súd uviedol, že cestu vybudovalo bývalé [REDAKOVANÉ] v roku 1967 a neskôr bol na ňu položený asfaltový koberec a boli vybudované cestné obrubníky, pričom toto družstvo cestu vybudovalo na pozemkoch vo vlastníctve fyzických osôb, ku ktorým malo právo družstevného užívania v zmysle právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby (zákon č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách v znení neskorších predpisov), a pretože oprávnenosť stavby treba vždy posudzovať podľa právnej úpravy platnej v čase vzniku

stavby, tak pri ceste nemôže ísť o stavbu neoprávnenú a táto sa takouto stavbou nemohla stať ani po zániku práva družstevného užívania k pozemkom, na ktorých je umiestnená.

8. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 262/2017-349 zo 16. mája 2018 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozsudkom č. k. 5 Cdo 231/2018 z 31. mája 2021 rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Podstatou argumentácie sťažovateľa je to, že podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne z týchto dôvodov:

a) V dôsledku napadnutých rozhodnutí konajúcich všeobecných súdov nebolo sťažovateľovi umožnené odstrániť stav, keď musí na pozemku ako predmete svojho vlastníctva trpieť zriadenie cesty, ktorá je podľa sťažovateľa vzhľadom na jej charakter súčasťou pozemku a nepredstavuje samostatný predmet vlastníckeho práva a ak by aj bola takýmto samostatným predmetom ako stavba, tak by išlo o stavbu neoprávnenú a sťažovateľ by sa v takom prípade oprávnene domáhal jej prikázania do svojho vlastníctva ako vlastníka pozemku, na ktorom je takáto neoprávnená stavba zriadená.

b) Pokiaľ ide o skutkové zistenia vyplývajúce zo znaleckých posudkov obsiahnutých v spise okresného súdu sp. zn. 5 C 64/2008, podľa sťažovateľa ide len o závery týkajúce sa posúdenia charakteru cesty podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) ako normy verejného práva, ktoré ešte samo osebe nemôže zakladať charakter cesty ako samostatnej stavby podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“).

c) Pri posúdení charakteru cesty z hľadiska právnej argumentácie obsiahnutej v judikatúre súdov Českej republiky možno dospieť k jednoznačnému záveru o tom, že cesta nemôže byť ako stavba samostatnou nehnuteľnou vecou, ale môže byť len súčasťou pozemkov vo vlastníctve a spoluvlastníctve sťažovateľa, na ktorých je umiestnená.

d) Takáto stavba nemôže predstavovať samostatnú nehnuteľnú vec v zmysle § 119 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nehnuteľnosťou je stavba spojená so zemou pevným základom, čo rozhodne pri predmetnej ceste nie je splnené.

e) Najvyšší súd Českej republiky zastáva stanovisko, podľa ktorého sú účelové komunikácie druhom pozemku a predstavujú určité stváranie či spracovanie jeho povrchu, a preto účelové komunikácie nemôžu byť súčasne pozemkom a súčasne stavbou v občianskoprávnom zmysle ako dve rozdielne veci, ktoré by mohli mať rozdielny právny režim. Vlastnícke právo k pozemku nemožno platne previesť bez jeho súčasti a, naopak, neplatná je zmluva o samostatnom prevode súčasti bez pozemku ako hlavnej veci.

f) Z takto sumarizovaných právnych záverov vyplývajúcich síce z judikatúry a rozhodovacej činnosti súdov Českej republiky, avšak vychádzajúcej z rovnakého právneho základu pre posúdenie

týchto právnych vzťahov, aký je platný aj v Slovenskej republike, podľa sťažovateľa vyplýva, že cesta zriadená na pozemkoch vo vlastníctve a v spoluvlastníctve sťažovateľa nemôže mať odlišný právny režim, ako je právny režim samotných pozemkov, na ktorých je táto umiestnená, a teda jej vlastníkom musí byť vlastník pozemku, a zároveň je z týchto právnych záverov celkom zrejmé aj to, že ak takúto cestu v minulosti zriadila iná osoba odlišná od vlastníka pozemku, tak už momentom jej spojenia s pozemkom sa vlastníkom takejto cesty (účelovej komunikácie) stal vlastník pozemku a vzájomný právny vzťah takýchto subjektov sa mohol riešiť podľa § 135b Občianskeho zákonníka.

g) Sťažovateľ kúpou nadobudol sčasti do výlučného vlastníctva a sčasti do podielového spoluvlastníctva pozemky, na ktorých bola už v tom čase takáto cesta (účelová komunikácia) zriadená, a stal sa nadobudnutím účinnosti kúpnej zmluvy zároveň vlastníkom a spoluvlastníkom takejto cesty ako súčasti pozemkov, a to bez ohľadu na to, že v príslušnej kúpnej zmluve nebola cesta ako predmet prevodu osobitne špecifikovaná (išlo o súčasť pozemku, ktorá sa ani samostatne do katastra nehnuteľností nezapisovala).

h) Z rovnakého dôvodu potom cesta nemohla byť samostatným predmetom prevodu podľa kúpnej zmluvy z 24. októbra 2002, od ktorej odvodzuje svoje vlastnícke právo k tejto ceste obec [REDAKOVANÉ] a na základe ktorej táto obec potom podľa príslušných ustanovení stavebného zákona zapísala cestu do pasportu miestnych komunikácií.

i) Podľa sťažovateľa nie je vôbec zrejmé, na základe akých skutkových zistení dospel okresný súd k záveru, že pozemky, na ktorých bola cesta pôvodne zriadená, boli v predmetnom čase (v roku 1967) skutočne združenými pozemkami v zmysle ustanovení zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách v znení neskorších predpisov a že k nim skutočne existovalo v tom čase právo družstevného užívania k združeným pozemkom pre bývalé [REDAKOVANÉ], ktoré cestu zriadilo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľ namieta, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jeho označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľ považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že sa konajúce súdy vysporiadali ústavne nesúladným spôsobom s argumentáciou týkajúcou sa skutočnosti, že predmetná cesta je podľa sťažovateľa súčasťou pozemku a nepredstavuje samostatný predmet vlastníckeho práva.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

12. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

13. Ústavný súd konštatuje, že proti rozsudku okresného súdu č. k. 3C/20/2015-310 zo 16. februára 2017 bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu preskúmal krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodol rozsudkom č. k. 4 Co 262/2017-349 zo 16. mája 2018.

14. Ústavný súd konštatuje, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 262/2017-349 zo 16. mája 2018 bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v dovolaní proti rozsudku krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol rozsudkom č. k. 5 Cdo 231/2018 z 31. mája 2021. Sťažovateľ ani netvrdí, že niektorú z jeho námietok nemohol uplatniť v dovolacom konaní.

15. Z uvedeného dôvodu sa v sťažovateľovej veci uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu a proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

16. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

17. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

18. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 231/2018 z 31. mája 2021 s ústavou a dohovorom

19. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v rámci dovolania uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Sťažovateľ v rámci toho namietal, že odvolací súd aj prvoinštančný súd svoje rozhodnutia založili na nedostatočných skutkových záveroch. Osvojili si záver o družstevnom užívaní predmetných pozemkov v čase výstavby cesty bez náležitého skutkového základu.

20. K tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd uviedol, že v niektorých prípadoch možno prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP konštatovať aj pri nedostatkoch v zisťovaní skutkového stavu. Najvyšší súd skonštatoval, že o takýto prípad ale v súdnej veci nejde. V predmetnej súvislosti sťažovateľ tvrdí, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o tom, či predmetná cesta bola oprávnenou alebo neoprávnenou stavbou, poukázal na skutočnosť, že pozemky na ktorých bola vybudovaná stavba, boli v čase výstavby združené k spoločnému družstevnému

hospodárení v zmysle zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách v znení neskorších predpisov. Tento záver podľa sťažovateľa nie je založený na žiadnom riadnom skutkovom zistení, ktoré by vyplynulo z vykonaného dokazovania. S týmto tvrdením sa však dovolací súd nestotožnil z dôvodu, že žalovaný už vo svojom prvom vyjadrení k podanej žalobe poukázal na skutočnosť, že stavbu – cestu postavil predchádzajúci vlastník [REDACTED] na pozemkoch ním užívaných v čase účinnosti zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách v znení neskorších predpisov. Tento predpis umožňoval užívateľovi pozemkov na nich vybudovať stavbu aj bez súhlasu vtedajších vlastníkov pozemkov, preto nemohlo ísť o neoprávnenú stavbu.

21. K namietanému pochybeniu najvyšší súd konštatoval (bod 11 odôvodnenia), že pokiaľ súd nevykonával v priebehu civilného konania všetky navrhované dôkazy alebo nevykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd tiež uviedol (bod 10 odôvodnenia): *„Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP. sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04.1. ÚS 50/04.1. L'S 97/97. II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).“*

23. Pre úplnosť ústavný súd konštatuje, že pokiaľ by rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňalo požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 314/2020).

24. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

25. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľom

nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. To je pre ústavný súd rozhodujúce a tomu zodpovedá aj záver najvyššieho súdu, ktorý námietky sťažovateľa o existencii vady podľa § 420 písm. f) CSP vyhodnotil ako neopodstatnené.

26. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľ v rámci dovolania uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Sťažovateľ jeho opodstatnenosť založil na tvrdení o nesprávnom právnom posúdení právnej povahy predmetnej betónovej cesty s asfaltovým povrchom odvolacím súdom a prvostupňovým súdom. Najvyšší súd konštatoval, že podľa oboch rozsudkov súdov nižších inštancií ide o samostatnú nehnuteľnú vec, a to stavbu v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ako stavba v zmysle § 120 Občianskeho zákonníka cesta nie je súčasťou pozemku. Sťažovateľ, naopak, tvrdí, že cesta je súčasťou pozemku, a v tomto smere poukazuje na judikaturu súdov Českej republiky, od ktorej sa mali konajúce súdy odkloniť. Najvyšší súd konštatoval, že odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako dôvod prípustnosti dovolania sa viaže na ustálenú judikaturu najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v skorších rozhodnutiach.

27. Najvyšší súd k tomu zdôraznil, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovanne vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

28. Najvyšší súd dospel k záveru, že pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 CSP teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, prípadne Vrchného súdu v Prahe, na ktoré sťažovateľ poukazuje vo svojom dovolaní. Najvyšší súd už aj v minulosti vyslovil právny názor, že cesta nie je súčasťou pozemku, ale je samostatnou vecou (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 18/2011 z 30. augusta 2012). Od týchto záverov citovaného rozhodnutia nie je dôvod odchyľovať sa a s jeho riešením právnej situácie sa najvyšší súd správne stotožnil s tým, že je možné ho použiť aj v súdnej veci. Okresný súd i krajský súd sťažovateľom nastolenú otázku teda aj v zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu posúdili správne. Na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 18/2011 poukázal aj súd prvej inštancie, teda pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že sa súdy nižších stupňov odchýlili od súdnej praxe, toto tvrdenie je nesprávne a, ako je už uvedené, opak je pravdou. Vzhľadom na to, že sťažovateľ dovolaním napadol vecne

správny rozsudok odvolacieho súdu, najvyšší súd z tohto dôvodu jeho dovolanie ako nedôvodne podané podľa § 448 CSP zamietol.

29. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup odvolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval (a stabilizovaná judikatúra priamo vyžadovala, pozn.), preto napadnutý rozsudok v predmetnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

30. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa a jeho závery ku ktorým v napadnutom rozsudku dospel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených práv sťažovateľa nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľ formuloval v podanom dovolaní, posúdil najvyšší súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, a došiel k záveru, že dovolaním sťažovateľa bol napadnutý vecne správny rozsudok odvolacieho súdu, a preto ho zamietol. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

31. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

32. Ak najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že dovolaním sťažovateľa bol napadnutý vecne správny rozsudok odvolacieho súdu, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa.

33. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozsudku najvyššieho súdu zasahoval, preto pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

34. Sťažovateľ tiež namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

35. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (a tiež právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

36. Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že ak v danom prípade dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

37. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu